

DECIZIE

05 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de Primarul General al mun. Chișinău,
în cauza la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Cudalb-Dent” împotriva Preturii sectorului Botanica, mun. Chișinău și a Primarului General al mun. Chișinău, cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, precum și compensarea cheltuielilor judiciare,

împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Primarul General al mun. Chișinău și menținută hotărârea din 24 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 06 mai 2021, Societatea cu Răspundere Limitată „Cudalb-Dent” a înaintat acțiune în instanța de contencios administrativ, concretizată la 28 mai 2021, împotriva Preturii sectorului Botanica, mun. Chișinău și a Primarului general al mun. Chișinău, cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, precum și compensarea cheltuielilor judiciare.

În motivarea acțiunii reclamanta Societatea cu Răspundere Limitată „Cudalb-Dent” a indicat că compania pe care o administrează are gen de activitate practica stomatologică și acordarea asistenței medicale de către instituțiile medico-sanitare private, și anume o mică clinică stomatologică, amplasată la et. 1 al blocului din str. Zelinski, 15/5.

În luna august 2017, având intenția de a plasa o inscripție pe edificiul companiei, reprezentantul companiei s-a deplasat la Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare, pentru a se documenta cu privire la actele și procedurile necesare în vederea realizării intenției, iar angajații DGAURF i-au eliberat toată informația necesară, blanchetele cererilor propriu zise, și i-au explicat procedura.

La 30 august 2017, reclamanta a depus nemijlocit cererea cu nr. 5774 (inclusiv toate actele necesare, proiecte, schițe avizări, etc.) privind eliberarea autorizației de plasare a inscripției pe sediul companiei.

La 15 septembrie 2017, DGAURF a eliberat Autorizația nr. DGAURF-REC-A-0015875-17 privind construirea și amplasarea firmelor, prin care s-a autorizat executarea lucrărilor de plasare a inscripțiilor pe edificiul situat în m. Chișinău, str. Zelinski, 15/5.

În rezultatul obținerii autorizației de construire și plasare, reclamanta a contractat un antreprenor care, în strictă corespundere cu schițele, proiectul avizat și autorizația de construire a realizat această inscripție.

Reclamanta a mai indicat că, la 05 ianuarie 2018, a recepționat nota informativă nr. 21/6511 din 27 decembrie 2017, prin care a fost informată că Autorizația DGAURFRECA-0015875, eliberată pe numele companiei, privind construirea și amplasarea inscripției pe edificiu, a fost anulată, dar în același timp, deși a fost informată cu privire la anularea Autorizației, actul/decizia/ordinul prin care a fost dispus acest fapt, nu i s-a remis spre cunoștință.

În acest sens, la 16 ianuarie 2018, reclamanta a înaintat o cerere către DGAURF privind eliberarea actului prin care a fost anulată autorizația, pentru a face cunoștință cu acesta. Însă, nu a recepționat un răspuns la cererea respectivă în termenul și modul prevăzut de legislație, motiv pentru care s-a adresat cu prezenta acțiune în instanța de judecată.

Suplimentar, reclamanta a menționat că, la 19 aprilie 2018, prin intermediul ÎS „Poșta Moldovei”, a recepționat Dispoziția viceprimarului mun. Chișinău nr. 239-d din 12 aprilie 2018, prin care s-a dispus anularea autorizației de construire și amplasare a firmelor nr. DGRAUF-REC-A0015875, precum și dispusă demontarea inscripției în termen de 15 zile din data emiterii deciziei.

Astfel, nefiind de acord cu această Dispoziție și considerând-o abuzivă, ilegală și nemotivată, deoarece la obținerea autorizației s-a condus strict de prevederile legale ce reglementează acest aspect, precum și de indicațiile angajaților DGRAUF, dar în conținutul acesteia nu este indicat temeiul de drept și de fapt de anulare, la 20 aprilie 2018, reclamanta a înaintat cereri prealabile, cu conținut identic, adresate Primăriei mun. Chișinău, Consiliului mun. Chișinău și Direcției Generale Arhitectură Urbanism și Relații Funciare, prin care a solicitat anularea/revocarea dispoziției viceprimarului mun. Chișinău, nr. 239-d din 12 aprilie 2018, prin care s-a dispus anularea autorizației de construire și amplasare a firmelor nr. DGRAUF-REC-A-0015875.

Totodată, s-a indicat că potrivit prevederilor pct. 2 ale dispoziției, fost menționat că demontarea și evacuarea inscripției urmează a fi efectuată în termen de 15 zile de la data adoptării dispoziției (12 aprilie 2018), însă dispoziția a recepționat-o la 19 aprilie 2018.

Întru evitarea unei pagube/prejudiciu, reclamanta a solicitat examinarea cererilor în termeni restrânși sau să fie dispusă suspendarea executării dispoziției pentru perioada examinării cererii prealabile.

În pofida faptului că a solicitat suspendarea executării actului administrativ, vădit ilegal, la 23 iunie 2018, angajații Preturii sect. Botanica, mun. Chișinău, în baza dispoziției din 12 aprilie 2018, au demolat inscripția amplasată legal, deși în dispoziția din 12 aprilie 2018 a fost dispusă demontarea acesteia.

Ulterior, prin prisma ilegalităților admise față de companie, reclamanta a înaintat o acțiune în instanța de judecată.

Astfel, prin hotărârea din 30 ianuarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, menținută prin decizia din 25 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 17 martie 2021 a Curții Supreme de Justiție, acțiunea depusă de SRL „Cudalb-Dent” împotriva Direcției Generale Urbanism și Relații Funciare, Consiliul Municipal Chișinău și Primăria m. Chișinău, privind anularea actelor administrative, a fost admisă parțial, fiind anulată dispoziția viceprimarului m. Chișinău nr. 236-d din 12 aprilie 2018, prin care a fost anulată autorizația nr. DGRAURF-REC-A-0015875-17, încasându-se de la Direcția Generală Urbanism și Relații Funciare și Primăria mun. Chișinău în beneficiul SRL „Cudalb-Dent”, cheltuielile de judecată în sumă de 3500 lei cu titlu de cheltuieli de asistentă juridică; în rest, pretențiile s-au respins ca neîntemeiate.

Astfel, după demolarea inscripției, reclamanta a fost nevoită să contacteze un agent economic care a reînstatat și a reparat inscripția datorită acțiunilor angajaților Preturii sect. Botanica, care în loc de demontare (cum era indicat în dispoziția din 12 aprilie 2018) aceștia, depășindu-și atribuțiile, au demolat această inscripție, prin ce în mod vădit i-au cauzat reclamantei un prejudiciu material în sumă de 11 340 lei, fapt confirmat prin actul de predare-primire a lucrărilor efectuate nr. AAE7347943 din 12 ianuarie 2019, precum și factura fiscală nr. AAE7347943 din 12 ianuarie 2019, eliberate de agentul economic ce a efectuat aceste lucrări de reparație și instalare a inscripției.

Totodată, la 25 martie 2021, reclamanta a înaintat către Primăria mun. Chișinău și Pretura sect. Botanica mun. Chișinău, cereri/somații prin care a solicitat restituirea/compensarea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilegale ale acestora în sumă totală de 11 340 lei. Aceste cereri au fost recepționate de pârâți la 25 martie 2021, fapt confirmat prin avizele de recepție a scrisorilor.

La 02 aprilie 2021, reclamanta a recepționat răspunsul Preturii sectorului Botanica nr. 03-9/206/21 din 31 martie 2021, prin care i s-a refuzat repararea prejudiciului cauzat, indicându-se că aceștia au acționat în baza dispoziției viceprimarului din 12 aprilie 2019, prin urmare, în viziunea acestora, prejudiciul nu a fost cauzat din culpa lor.

Astfel, nefiind de acord cu acest răspuns, în data de 05 aprilie 2021, reclamanta a înaintat către Pretura sect. Botanica o cerere prealabilă prin care și-a manifestat dezacordul cu răspunsul vădit ilegal al acestora.

La 15 aprilie 2021, prin intermediul poștei reclamanta a recepționat răspunsul Preturii nr. 03-9/229/21 din 14 aprilie 2021, prin care a fost respinsă cererea prealabilă din motivele expuse în răspunsul anterior.

Primăria mun. Chișinău, la cererea din 25 martie 2021, nu i-a oferit reclamantei un răspuns în termenul prevăzut de legislație, motiv pentru care, la 27 aprilie 2021, a înaintat o cerere prealabilă în acest sens, la care de asemenea nu a recepționat niciun răspuns, prin urmare cererea se consideră respinsă.

În asemenea circumstanțe, reclamanta a solicitat anularea refuzului Primăriei mun. Chișinău, de a examina și admite cererile din 25 martie 2021 și din 27 aprilie 2021, obligarea pârâților, în mod solidar, de a emite actul administrativ favorabil privind plata sumei în mărime de 11 340 lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat,

încasarea din contul pârâților, în mod solidar, a cheltuielilor legate de examinarea prezentei acțiuni.

Prin hotărârea din 24 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Cudalb-Dent” s-a admis parțial, fiind anulat refuzul Primarului general al mun. Chișinău de respingere a solicitării de reparare a prejudiciului patrimonial, cu obligarea Primarului general al mun. Chișinău să emită decizia de acordare Societății cu Răspundere Limitată „Cudalb-Dent” a despăgubirii în sumă de 11 340 lei pentru prejudiciul patrimonial cauzat prin emiterea unui act administrativ individual ilegal; în rest acțiunea s-a respins.

Prin decizia din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Primarul General al mun. Chișinău și menținută hotărârea din 24 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că este corectă concluzia instanței de fond privind anularea refuzului Primarului General al mun. Chișinău de respingere a solicitării de reparare a prejudiciului patrimonial, cu obligarea Primarului General al mun. Chișinău să emită decizia de acordare Societății cu Răspundere Limitată „Cudalb-Dent” a despăgubirii, în sumă de 11 340 lei pentru prejudiciul patrimonial cauzat prin emiterea unui act administrativ individual ilegal. Or, în ședința de judecată instanța de apel a stabilit că, dispoziția viceprimarului mun. Chișinău nr. 239-d din 12 aprilie 2018, prin care a fost dispusă demontarea și evacuarea carcasei inscripției și reamenajarea peretelui imobilului, obligație pusă în sarcina agentului economic, a fost anulată printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, iar inscripția exterioară a fost demontată, ce se confirmă prin procesul-verbal din 23 iunie 2018 întocmit de Pretura sectorului Botanica, mun. Chișinău, fiind restabilită de către SRL „Cudalb-Dent”, care a suportat cheltuieli în mărime de 11 340 lei, fapt ce se confirmă prin factura fiscală AAE 7347943 din 12 ianuarie 2019 și actul de predare primire a lucrărilor efectuate.

La 22 decembrie 2022, Primarul General al mun. Chișinău a înaintat recurs împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la 11 aprilie 2023, a înaintat recursul motivat, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii.

La 18 aprilie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat copia cererii de recurs participanților la proces (f.d. 143).

La 27 aprilie 2023, SRL „Cudalb-Dent”, prin intermediul avocatului Ipatii Denis, a depus referință asupra cererii de recurs, solicitând respingerea acesteia. (f.d. 147-153).

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia „Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente se deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură

civilă către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171. Legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare *nu are putere retroactivă*.

În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea recursului, va aplica prevederile cu privire la temeiurile declarării recursului din Codul administrativ în redacția în vigoare la data declarării acestuia.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Instanța de recurs constată că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 23 noiembrie 2022, dispozitivul fiind notificat participanților la proces prin poșta electronică la 02 decembrie 2022 (f.d. 131), iar decizia motivată le-a fost comunicată la 13 martie 2023 (f.d. 134).

Astfel, depunerea recursului nemotivat la 22 decembrie 2022 (f.d. 132) și a motivării recursului la 11 aprilie 2023 (f.d. 135-139), este în termen.

În motivarea recursului, Primarul General al mun. Chișinău a indicat că soluția instanței de apel este una eronată, invocând argumente similare celor din cererea de apel.

În acord cu prevederile art. 193 alin. (3), (3¹) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători.

În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.

Verificând decizia din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticile invocate în recurs, pe baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept aplicabile, Completul de judecată consideră că acesta este admisibil și urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, pentru considerentele ce vor fi arătate în continuare.

Conform art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ (în vigoare la data declarării recursului), examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

Materialele cauzei atestă că, la 06 mai 2021, Societatea cu Răspundere Limitată „Cudalb-Dent” a înaintat acțiune în instanța de contencios administrativ, concretizată la 28 mai 2021, împotriva Preturii sectorului Botanica, mun. Chișinău și a Primarului general al mun. Chișinău, cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, precum și compensarea cheltuielilor judiciare.

Prin hotărârea din 24 noiembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Cudalb-Dent” s-a admis parțial, fiind anulat refuzul Primarului general al mun. Chișinău de respingere a solicitării de reparare a prejudiciului patrimonial, cu obligarea Primarului general al mun. Chișinău să emită decizia de acordare Societății cu Răspundere Limitată „Cudalb-Dent” a despăgubirii în sumă de 11 340 lei pentru prejudiciul patrimonial cauzat prin emiterea unui act administrativ individual ilegal; în rest acțiunea s-a respins.

Prin decizia din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Primarul General al mun. Chișinău și menținută hotărârea din 24 noiembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

Analizând motivele soluției supuse criticii în recursul declarat de Primarul General al mun. Chișinău, Completul de judecată ajunge la concluzia că decizia instanței de apel nu poate fi menținută, or aceasta prezintă deficiențe în motivare. Instanța de apel s-a abținut de a da un răspuns convingător la expunerile de bază invocate de apelant. Argumentele formulate în fața sa nu au fost clarificate, deși ultima avea obligația de a se pronunța asupra fiecărui argument, astfel ca acestea să fie răsturnate, pentru a da posibilitate instanței de recurs să exercite controlul judiciar a soluției pronunțate.

Astfel, Completul de judecată al instanței de recurs atrage atenția asupra faptului că decizia instanței de apel creează o impresie rezonabilă de superficialitate.

Completul de judecată consideră că instanța de apel nu a furnizat o motivare adecvată și clară în ceea ce vizează obligația recurentei de a emite actul administrativ individual favorabil privind acordarea Societății cu Răspundere Limitată „Cudalb-Dent” a despăgubirii în sumă de 11 340 lei pentru prejudiciul patrimonial cauzat prin emiterea unui act administrativ individual ilegal.

Potrivit actelor anexate la materialele cauzei, prin hotărârea din 30 ianuarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, menținută prin decizia din 25 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 17 martie 2021 a Curții Supreme de Justiție, acțiunea depusă de SRL „Cudalb-Dent” împotriva Direcției Generale Urbanism și Relații Funciare, Consiliul Municipal Chișinău și Primăria m. Chișinău, privind anularea actelor administrative, a fost admisă parțial, fiind anulată dispoziția viceprimarului m. Chișinău nr. 236-d din 12 aprilie 2018, prin care a fost anulată autorizația nr. DGRAURF-REC-A-0015875-17, încasându-se de la Direcția Generală Urbanism și Relații Funciare și Primăria mun. Chișinău în beneficiul SRL „Cudalb-Dent”, cheltuielile de judecată în sumă de 3500 lei cu titlu de cheltuieli de asistenta juridică; în rest, pretențiile s-au respins ca neîntemeiate.

Astfel, dat fiind faptul că prin hotărârea instanței de judecată a fost anulată dispoziția viceprimarului m. Chișinău nr. 236-d din 12 aprilie 2018, prin care a fost anulată autorizația nr. DGRAURF-REC-A-0015875-17, iar la 23 iunie 2018, angajații Preturii sect. Botanica, mun. Chișinău, în baza dispoziției din 12 aprilie

2018, au demolat inscripția amplasată legal, reclamanta a pretins recuperarea cheltuielilor suportate pentru reparația și reinstalarea inscripției publicitare.

Potrivit art. 60 alin. (3) din Codul administrativ, în cazul depunerii cererii privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin emiterea unui act administrativ individual sau normativ ilegal, termenul general începe să curgă din data în care hotărârea instanței de judecată prin care s-a anulat actul administrativ ilegal a rămas definitivă. Dacă autoritatea publică a anulat un act administrativ ilegal, termenul general începe să curgă din data în care decizia cu privire la anularea actului administrativ ilegal a rămas incontestabilă.

În conformitate cu art. 64 alin. (2) din Codul administrativ, refuzul de a primi sau a examina o cerere se consideră drept respingere a cererii. Aceeași regulă se aplică și în cazul nesoluționării unei cereri în termen legal.

Potrivit art. 776 din Codul civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 1998 alin. (1) din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repara prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Conform art. 2006 alin. (1) din Codul civil, prejudiciul cauzat printr-un act administrativ ilegal sau nesoluționarea în termen legal a unei cereri de către o autoritate publică sau de către o persoană cu funcție de răspundere din cadrul ei se repară integral de autoritatea publică. Persoana cu funcție de răspundere va răspunde solidar în cazul intenției sau culpei grave.

Astfel, raportând normele citate cerințelor formulate de reclamantă și ținând cont de probatoriul administrat întru susținerea pretențiilor, Completul de judecată atrage atenția asupra faptului că reclamanta a anexat la acțiunea sa factura fiscală AAE7347943 din 12 ianuarie 2019 și actul de predare-primire a lucrărilor AAE7347943 din aceeași dată, prin care invocă faptul că s-ar demonstra prejudiciul material suportat pentru reparația și instalarea inscripției demontate (f.d. 14, 14 verso).

Este de remarcat că aceste înscrisuri au fost puse la baza soluției de admitere a acțiunii atât de către prima instanță, cât și de instanța de apel.

Totuși, instanțele inferioare au omis să dea o apreciere acestor probe, sau să solicite probe suplimentare care să demonstreze că lucrările menționate în factură și actul de predare-primire sunt anume acele lucrări ce au fost necesare în urma prejudicierii reclamantei de către autoritatea publică, că au fost efectuate anume în locul de unde a fost demontată inscripția inițială, că anume acea inscripție a necesitat reparații, etc.

Instanța de recurs apreciază critic factura fiscală AAE7347943 din 12 ianuarie 2019 și actul de predare-primire a lucrărilor AAE7347943 din aceeași dată, din mai multe considerente.

În primul rând, potrivit înscrisurilor menționate, serviciile de montare și reparație au fost executate la adresa: mun. Chișinău, str. Trandafirilor, 29/4, ap. 1, pe când demontarea inscripției reclamantei, potrivit procesului-verbal privind verificarea lucrărilor de demolare forțată a obiectivului neautorizat din 23 iunie 2018, a avut loc la adresa: m. Chișinău, str. Zelinski, 15/5 (f.d. 12). Astfel, se creează impresia că lucrările respective au fost efectuate în alt loc și se pune la îndoială dacă acestea au avut legătură cu demontarea inscripției.

În altă ordine de idei, Completul de judecată atrage atenția asupra datei eliberării facturii – 12 ianuarie 2019. Ținând cont de faptul că acțiunea depusă de SRL „Cudalb-Dent” împotriva Direcției Generale Urbanism și Relații Funciare, Consiliul Municipal Chișinău și Primăria m. Chișinău, privind anularea dispoziției viceprimarului m. Chișinău nr. 236-d din 12 aprilie 2018, prin care a fost anulată autorizația nr. DGRAURF-REC-A-0015875-17, a fost soluționată prin hotărârea din 30 ianuarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, menținută prin decizia din 25 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 17 martie 2021 a Curții Supreme de Justiție, instanța de recurs nu poate reține drept executare a actelor judecătorești menționate, lucrările efectuate în baza unei facturi emise anterior – la 12 ianuarie 2019.

Totodată, din factura și actul menționate supra, nu poate fi stabilit cu certitudine ce obiecte/utilaje au fost supuse montării și reparației, precum și nu există înscrisuri la materialele cauzei care să ateste care este genul de activitate a companiei SRL „Campad Prim”, care a executat aceste lucrări.

În conexiunea circumstanțelor expuse cu normele legale citate supra, instanța de recurs ajunge la concluzia că soluția adoptată de către instanța de apel este nemotivată.

În conformitate cu prevederile art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

Potrivit art. 442 din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 432. Instanța invocă, din oficiu, neatragerea în proces a persoanelor ale căror drepturi sunt lezate prin hotărâre. *În recurs nu pot fi administrate noi dovezi*, cu excepția celor care dovedesc cheltuielile de judecată. Aprecierea probelor dată de prima instanță și de instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului când se invocă temeinic art. 432 alin. (1) lit. e) sau când Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la re judecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la re judecare, prevederile art. 372 alin. (1) se aplică în mod corespunzător. Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor esențiale invocate în recurs.

Astfel, reieșind din faptul că în instanța de recurs nu pot fi administrate probe noi, Completul de judecată este în imposibilitate să dea o apreciere corespunzătoare speței date, or, reieșind din înscrisurile anexate la materialele cauzei, se atestă că acestea nu sunt suficiente pentru a stabili cu certitudine existența și mărimea pretinsului prejudiciu material cauzat intimitei.

Potrivit art. 239 din Codul procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Prin urmare, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel incorect a constatat și elucidat circumstanțele cauzei și probele prezentate în cest sens, limitându-se doar la aspectele constatate de către instanța de

fond. Or, în conformitate cu art. 373 alin.(5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Instanța de recurs remarcă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Conform unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și, argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce, în speță, lipsește. Or, principiul procesului echitabil reclamă că hotărârea să fie motivată, justițiabilul având posibilitatea să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevedea o cale de atac împotriva acestei hotărâri, lipsa motivării unei decizii judiciare, pune în pericol dreptul la un proces echitabil (cauza Kaufman vs. Belgia, 1986).

Astfel, instanțele judecătorești sunt obligate să-și motiveze soluțiile și concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre. În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 din CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că efectul art. 6 § 1 din Convenție este, inter alia, de a plasa un „tribunal” sub o obligație de a efectua o examinare adecvată a declarațiilor, argumentelor și probelor, fără a prejudicia evaluarea acestora sau a faptului dacă ele sunt relevante pentru decizia sa.

Corelând prevederile legale procedurale naționale cu jurisprudența CtEDO referitor la obligația instanțelor naționale de a-și motiva soluțiile, instanța de recurs conchide că circumstanțele expuse anterior denotă că instanța de apel nu și-a îndeplinit obligațiile. Iar aceasta nu poate echivala decât cu încălcarea dreptului la un proces echitabil al recurente, inclusiv dreptul de acces liber la justiție în raport cu obligația instanței de „a auzi” justițiabilii, garantat de art. 20 din Constituție și art. 6 § 1 din Convenție.

În concluzie, fiind constatate încălcările menționate, Completul de judecată consideră că singura soluție legală și rezonabilă este casarea integrală a deciziei și trimiterea spre rejudecare a cauzei.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, să verifice circumstanțele importante și probele administrate, să dea o interpretare justă a normelor aplicabile speței, să formuleze concluzii clare și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al participanților la proces la un proces echitabil.

Conform art. 258 alin. (3), art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Primarul General al mun. Chișinău.

Se casează integral decizia din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Cudalb-Dent” împotriva Preturii sectorului Botanica, mun. Chișinău și a Primarului General al mun. Chișinău, cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, precum și compensarea cheltuielilor judiciare, și se restituie cauza spre rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc